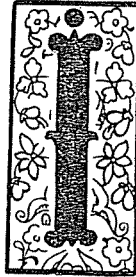

Ahlâk

Ahlâkî Zaaflarımızın Sebepleri

M. Said
ÇEKMEGİL

lâhî bir temele dayanan yüksek ahlâk öncülerinin, Kanunî Sultan Süleyman'dan sonra, kontrolü yavaş yavaş kaybederek rahata, sefahata, hurafata meyletmeleri ve kerîm olan ahlâk temsilcilerinin düşmanları, onların bu hallerinden istifade ederek, aleyhlerine durmadan çalışmaları... Böylece muhteşem ahlâk yolcularının duraklama devresine gaffletle düşmeleri, daha acısı, kendilerini üç kıt'aya hakim kılan büyük mefkûrelerine dönerek kurtulma çarelerini orada arayacaklarına, hasımlarından hayır ummaları gibi şuarsuzlukların neticesi olarak ilân edilen Tanzimat hareketleri, zaaflarımızın sebeplerinin önemlilerindendir.

Tanzimattan bu yana olup bitenlerin iç yüzünü anlamadan benimseyenler arasında, yukardaki soruya verebilecekleri cevabı aramak boşunadır.

Tanzimat, güya garplıların ilerlemeleri karşısında geri kaldığının farkına varılarak, bir hamle ile ilerleme hareketini temsil etmiş... Ama hani nerede? Öyle olsaydı bu millet o kadar mı kabiliyetsizdi ki, bu kadar yaya kalmıştı?

Tahrifçi tarihçilerin dediği gibi yobazların engel olmaları da pek mühim değildi. Zira yobaz denilen güçsüz sınıf o kadar tesirli olabilseydi, tanzimat inkılabıyla hıristiyanî ve yunanî örf ve âdetler, hattâ kanunlar birer birer İslâm diyarlarını doldururken onlara müsaade ederler miydi? Bu iftiraları milletimize yakıştıranlara iade edelim. Onların yobaz dedikleri, belki de bugünkü müslüman düşmanlarının ifsatlarına engel olmak isteyen, elinden imkânları kaçırmış veya kaçırılmış çaresiz müminlerdir. Belki de beş on serseriye müslümanlık adına kendileri kıskırttıktan sonra, hainane hareketlerini halka mal ederek işin iç yüzünü bilmeyenlere, müslümanlığı ilerlemeğe mani ve müslümanları da gerici göstermek istedikleri kimselerdir.

Bugün bile Tanzimat ve benzeri olan Meşrutiyet artıkları aynı takdiği kullanarak, imanlarının emirlerini yerine getirmekten başka gayeleri olmayan müslümanları, ahlâkî müeyyidelere mahrum şekillerle, iftiralara boğmaktadırlar. Gazetelerine ve mecmualarına bakınız: Değil adını taşıdıkları İslâmiyetin ahlâkî mükellefiyetine göre hareket etmek; Körü körüne ve nefsanî duygularla taklit ettikleri batının batıl ahlâkının izlerini bile göremezsiniz onlarda. Müftünün keçisi çalınır; (müftü keçi çaldı) diye yazarlar. Bir imam, kazara hayvanî duygularına esir olarak veya resmî nikâhı ihmal ederek, bir kadınla, hiçbir zaman tasvip edilmeyecek bir duruma girse, kötü ahlâkın teşvikçisi olan bu hayasızlar, ayyuka çıkarırlar yaygalarını... Sorulsa onlara ki:

edip durmakta; Neden onlar karşısında da aynı hassasiyeti göstermezsiniz?

— Biz bu kötü işleri müslümanlara yakıştıramıyoruz. Diye işin içinden çıkmak isterler. O zaman da:

— Güzel, demek ki sütunlarınızda, adlarını, resimlerini, yazılarını ve reklamlarını yaptığımız kimselerin yüz kızartıcı halleriyle mücadele etmediğinize göre, onları müslüman olarak kabul etmiyorsunuz sa-yılır her halde?

— Değil!... Onlar din adamı değildir ki, diye çıkışır.

— Her müslüman gücünün yettiği kadar dininin adamı olmakla mükelleftir. Yani müslümanlıkta (Din adamı), dinsizlik adamı diye bir ayrım yoktur; hepsi de din gayreti taşır, hepsi de günah işlemeyi kötü sayar, hepsi de zaafı ve iradesizliği nisbetinde, nefesine ve şeytana uyararak günah işlemek tehlikesiyle karşı karşıyadır... Dediniz mi, fırsat düşkünlerinin şımarık edasıyla:

— Vay siz müslüman günah işler mi diyorsunuz? diye çıkışır.

— Evet, günah müslüman içindir, gayrı müslimler için günah, sevap söz konusu değildir; nasıl ki domuz eti yiyen bir gayrı müslime (Sen haram yiyorsun, bırak, tevbe et) diyemezsin, şayet dersin gülünç olursun; biraz daha izah edelim, deseniz fena halde sıkılırlar... İzaha gelir mi bunlar, bu fikirsiz, muhakemesiz, bilmediğini bilmeyecek kadar bilgisiz sözde aydınlar... Yüzünüze karşı:

— Sizde fikri sabit var. Diyerek kaçır ve arkanızdan da mürteci yaf-tasını yapıştırmaktan utanmazlar. Bu zavallılar bilmezler ki asıl mürteci, fikirden, Hak ve hakikatten kaçan kendileri ve benzerleridir. Bunlar her hangi bir müessesede spor sahasını, dans salonunu, pin-pon masasını.. gayet tabii gören bu biçareler, bir yurttan, bir mektepte, bir dairede... müminlerin zaruri ihtiyacı olan mütevazı bir mescidini gerıcilik alâmeti olarak gösterirler. İşin daha acısı, bazı suursuz okuyucularına inandırırılar da.

ne geçirdikleri gayrı meşru imkânlarla bu aziz milletin ciğerlerini, kirttikleri bozuk havayla dolduranlardan hangi meselemize hangi doğru cevapları alabiliriz...

BİR ANKET AÇABİLSEK

Evet, bir anket açabilsek de, devrimizin aydın geçinenleri-ne: (Bize bugünün muayyen ahlâk telâkkilerinden bahseder misiniz?) desek, bizlere nelerden bahsedecekler acaba?

Ahlâk derken, hırsızlığı ve seksüel arzularını rasgele ve iğrenç şekillerle tatmin etmeği normal karşılayan bazı Yunan feylesoflarının görüşlerinden mi? Milattan 340 yıl evvel yaşamış olan Epikür'ün lezzet, menfaat ve safahata dayanan felsefesinden mi? Vahye bir türlü, zekâ tıkanıklığı sebebiyle, inanamayan materyalist sosyolojinin kurucularından olarak tanıtılan, fikir hırsızı ve aynı zamanda bozguncu Ogüst Kont'tan mı? Fransızların cinsî sapık ahlâkçısı Jean Jacques Rousseau'sundan mı? İngilizlerin Bentam isimli, yolunu bulamayan ve nihayet zevk ve adı menfaatta karar kılan hukukçu feylesofundan mı? Kuru akılcı Kant'tan mı? Melânkoni hastası Niçe'den mi? Dünyayı bugünkü çıkmaza sokmaya vesile olan bunlar ve benzerlerinden mi bahsedecekler acaba? Kaldı ki, yine bu batılı düşünürlerin şu itiraf-ları bile bunları yetersiz görmeye kâfi delildir. Meselâ, J.J. Rousseau açıkça ifade eder ki: «Evvvelce insan için Allah'ın varlığına itikat etmek-sizin de fazilet sahibi olmak müm-kündür zannederdim; şimdi bunun kabil olmadığını bildiğim için eski zannımın vehimden ibaret olduğunu anladım». Meşhur İngiliz filozofu Spenser ise şu hükme geliyor: «Milletlerin kıvamı medeniyeti olan âdâb ve fezâilin hepsi (Din) e müstenid ve din esası üzerine kaimdir. Ule-madan bazıları bunu din esasından

bina etmek istiyorlar. Fakat buna maruz kalan milletlerin akıbetleri-nin ne olacağı belli olmadığı ve za-rarı nâ mahdud bir surette sükuta uğrayacakları şüphesizdir.»

Bütün bu gerçekleri de kabul etmediklerini, maddeciğe dayanan güzel ahlâk olabileceğini, dinin dışında da fazilete yükselecek ahlâk telâkkilerinin bulunabileceğine ikna edilmiş olduklarını biran için kabul edelim. İyi ama bu sefer de adının Abdullah, Nurullah, Fey-zullah... olduklarını düşünerek:

— Siz Müslüman mısınız? Diye sorsanız, pek azının gösterebileceği mertlikten kaçınmayarak: «— Değilim» diyebilecekler midir? Zannetmiyorum.

Onların çelişik kafaları veya riya-kârlıkları şöyle dursun; Bir çok zavallı müslümanların böylesi bir soruyu açmak bile akıllarına gelmeden: (Ya görüyor musunuz, ne kadar da kültürlü adam, ne kadar da çok Avrupaî âlim tanıyor...) diye hayran olacaktırlar bu safsatacılar. Pek çok kimse akledemez ki: (Peki bu adam diğer ahlâk görüşlerini hadi biliyor diyelim, ama bütün bu görüş-lerin temeli Vahye dayanmadığı için çürüktür; çürük olduğu için de müs-lümanlar tarafından benimsenemez) diyebilsin.

Biraz tetkik imkânlarına sahip olan kimse bilir ki, maddede çok başarılar kavuşan, buna rağmen bir türlü huzur bulamayan batının bataklıktan kurtulamayışına sebep, ancak ve ancak kerim olan (Ahlâk-ı Hâmide) den uzak oluşudur. Oysaki batı bir taraftan Pirene dağlarında, diğer taraftan Viyana önlerinde bu yüksek ahlâkla yüzyüze gelmişken ona kucak açmak idrakini göstere-medi. Bu büyük nimet fırsatlarını kaçırarak Avrupalı, bundan sonra onu arayıp bularak kurtulacak mı, kim bilir? Dr. A. Karrel, «İnsan bu meghul» adlı eserinde der ki: «...muhit kendi damgasını insana vurur.» Batılılar bu damgayı silebilecekler mi?

